

Αγ. Συμεών ο Θεολόγος: “Το Μυστήριο της Γέννησης γίνεται αδιαλείπτως”

/ Γνώμες

Ο νηπτικός πατήρ της Εκκλησίας μας Άγιος Συμεών ο Νέος Θεολόγος μέσα από τα κείμενα του μας εισάγει στο νόημα της Μεγάλης Δεσποτικής εορτής των Χριστουγέννων.

Για να προσεγγίσουμε την σάρκωση του Λόγου και την απόρρητη γέννησή του από την άειπάρθενο Μαρία και να κατανοήσουμε καλά το μυστήριο της Οικονομίας του Θεού για την σωτηρία του γένους μας το κρυμμένο προ των αιώνων (Έφες. 3: 9), θα μάς βοηθήσει ή έξης γνωστή εικόνα:

Κατά την δημιουργία της προμήτορος Εύας ο Θεός πήρε την έμψυχη πλευρά του Άδამ και την όλοκλήρωσε σε γυναίκα, γι' αυτό δεν έμφύσησε σ' αυτήν πνοή ζωής καθώς και στον Άδამ, αλλά το μέρος που έλαβε από την σάρκα του το τελειοποίησε σε όλόκληρο σῶμα γυναικός, την δε άπαρχή του πνεύματος που έλαβε μαζί με την έμψυχη σάρκα την τελειοποίησε σε ψυχή ζωντανή δημιουργώντας με τα δυο μαζί έναν άλλον άνθρωπο. Κατά τον ίδιο ακριβώς τρόπο ο πλαστοργός και κτίστης Θεός πήρε από την Άγία Μαρία έμψυχη σάρκα σαν ζύμη

καὶ μικρὴ ἀπαρχὴ ἀπὸ τὸ φύραμα τῆς φύσεώς μας -δηλαδή ἀπὸ τὴν ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα μαζί- καὶ τὴν ἔνωσε μὲ τὴν δική του ἀκατάληπτη καὶ ἀπρόσιτη Θεότητα. Ἡ μᾶλλον ἔνωσε πραγματικὰ ὅλη τὴν ὑπόστασι τῆς Θεότητός του μὲ τὴν δική μας φύση, τὴν ἔσμιξε ἅμικτα μ' αὐτὴ καὶ τὴν ἔκανε ἅγιο ναὸ του. Ἐτσι ὁ ποιητὴς τοῦ Ἀδὰμ ἔγινε ἀτρέπτως καὶ ἀναλλοιώτως τέλειος ἄνθρωπος.

Ὅπως ἀκριβῶς λοιπὸν ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ Ἀδὰμ ἔπλασε τὴν γυναῖκα, ἔτσι, ἀφοῦ δανείστηκε τὴν σάρκα ἀπὸ τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀδὰμ τὴν ἀειπάρθενο καὶ Θεοτόκο Μαρία καὶ τὴν ἔλαβε χωρὶς σπορά, γεννήθηκε κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο μὲ τὸν πρωτόπλαστο. Ὡστε ὅπως ἀκριβῶς ὁ Ἀδὰμ μὲ τὴν παράβασιν ἔγινε ἡ ἀρχὴ τῆς γεννήσεώς μας στὴν φθορὰ καὶ στὸν θάνατο, ἔτσι καὶ ὁ Χριστὸς καὶ Θεὸς μας μὲ τὴν ἐκπλήρωση κάθε δικαιοσύνης ἔγινε ἡ ἀπαρχὴ τῆς ἀναγεννήσεώς μας στὴν ἀφθαρσία καὶ τὴν ἀθανασία. Αὐτὸ ἐννοεῖ ὁ θεῖος Παῦλος ὅταν λέει: «Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος πλάστηκε ἀπὸ τὴ γῆ χοϊκός. Ὁ δεύτερος ἄνθρωπος, δηλαδή ὁ Κύριος, εἶναι ἐπουράνιος. Ὅ,τι λογῆς ἦταν ὁ χοϊκὸς τέτοιοι εἶναι καὶ ὅλοι οἱ χοϊκοὶ καὶ ὅ,τι λογῆς εἶναι ὁ ἐπουράνιος τέτοιοι εἶναι καὶ ὅλοι ὅσοι γίνονται ἐπουράνιοι δι' αὐτοῦ.» (Α' Κορ. ιε' 47-48). Καὶ πάλι: «Ἡ ἀπαρχὴ εἶναι ὁ Χριστός, ἔπειτα ὅσοι εἶναι τοῦ Χριστοῦ.» (Α' Κορ. ιε' 23).

Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ Χριστὸς ἔγινε τέλειος ἄνθρωπος κατὰ τὴν ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα, ὅμοιος μὲ μᾶς σὲ ὅλα ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, μᾶς μεταδίδει τὴν Θεότητά του λόγῳ τῆς πίστεως μας σ' αὐτὸν καὶ μᾶς καθιστᾷ συγγενεῖς του κατὰ τὴν φύσιν καὶ τὴν οὐσίαν τῆς Θεότητάς του. Πρόσεξε τὸ νέο καὶ παράδοξο μυστήριον: Ὁ Θεὸς Λόγος ἔλαβε ἀπὸ μᾶς σάρκα, ποὺ δὲν εἶχε ἐκ φύσεως καὶ ἔγινε ἄνθρωπος, ποὺ δὲν ἦταν. Ἀπὸ τότε μεταδίδει στοὺς πιστοὺς τὴν Θεότητά του -τὴν Ὅποιαν κανεῖς ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους ἢ τοὺς ἀνθρώπους δὲν εἶχε ἀποκτήσει- καὶ μ' αὐτὸν τὸν τρόπο γίνονται θεοὶ κατὰ χάριν καὶ θέσιν, ποὺ δὲν ἦταν. Ἐτσι χαρίζει σ' αὐτοὺς τὴν ἐξουσία νὰ γίνονται τέκνα Θεοῦ (Ἰωάν. 1: 12)· γι' αὐτὸ καὶ ἔγιναν καὶ πάντοτε θὰ γίνονται καὶ ποτὲ δὲν θὰ πάψουν νὰ γίνονται. Ἄκουσε καὶ τὸν θεῖο Παῦλον ποὺ παρακινεῖ σ' αὐτό: «Ὅπως φορέσαμε τὴν εἰκόνα τοῦ γήινου, ἃς φορέσουμε καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουράνιου.» (Α' Κορ. 15: 49).

Ὁ Θεὸς λοιπὸν τοῦ παντὸς μὲ τὴν σωματικὴ του παρουσία στὴν γῆ ἦλθε γιὰ νὰ ἀναπλάσει καὶ νὰ ἀνακαινίσῃ τὸν ἄνθρωπον καὶ νὰ εὐλογήσῃ ὅλη τὴν κτίσιν ποὺ ἐπέσυρε ἐπάνω της τὴν κατάρα ἐξαιτίας τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ πρῶτα ζωοποίησε τὴν ψυχὴν ποὺ ἔλαβε καὶ ἀφθαρτώντας τὴν τὴν θέωσε, ἐνῶ τὸ ἄχραντο σῶμα του, ἂν καὶ τὸ θέωσε, ὅμως τὸ κρατοῦσε ἀκόμη φθαρτὸ καὶ ὑλικό. Γιατὶ τὸ σῶμα ποὺ τρώει καὶ πίνει, κοπιάζει καὶ ἰδρώνει, δένεται καὶ σέρνεται, ὑψώνεται στὸν σταυρὸ καὶ καρφώνεται, εἶναι βέβαια φθαρτὸ καὶ ὑλικό, ἀφοῦ μάλιστα πέθανε καὶ τοποθετήθηκε νεκρὸ στὸ μνημεῖο. Μετὰ δὲ τὴν ἀνάστασίν του συνανέστησε καὶ τὸ σῶμα του ἄφθαρτο, πνευματικό, ὅλο Θεῖο καὶ ἄυλο, γι' αὐτὸ καὶ δὲν συνέτριψε τὶς σφραγίδες τοῦ μνήματος, εἰσερχόταν δὲ καὶ ἐξερχόταν ἐλεύθερα μέσα ἀπὸ τὶς

κλειστές πόρτες.

Ἀλλὰ γιατί μαζί με τὴν ψυχὴ δὲν ἔκανε ἀμέσως καὶ τὸ σῶμα πνευματικὸ καὶ ἄφθαρτο; ἔπειδὴ καὶ ὁ Ἀδὰμ τρώγοντας τὸν ἀπαγορευμένο καρπὸ εὐθὺς μὲν μετὰ τὴν παράβαση πέθανε κατὰ τὴν ψυχὴν, ἐνῶ κατὰ τὸ σῶμα ὕστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Χριστὸς πρῶτα ἀνέστησε καὶ ζωοποίησε τὴν ψυχὴν ποὺ τιμωρήθηκε μετὰ τὸ ἐπιτίμιο τοῦ θανάτου, ἔπειτα δὲ οἰκονόμησε νὰ ἀπολαύσει καὶ τὸ σῶμα τὴν ἀφθαρσίαν διὰ τῆς ἀναστάσεως, αὐτὸ ποὺ διὰ τοῦ θανάτου ἐπέστρεψε στὴν γῆ κατὰ τὴν ἀρχαία ἀπόφαση. Κι ὅχι μόνον αὐτό, ἀλλὰ κατέβηκε στὸν ἅδη ἐλευθερώνοντας ἀπὸ τὰ δεσμὰ τὶς ψυχὰς τῶν ἐκεῖ φυλακισμένων ἁγίων καὶ τὶς κατέταξε σὲ τόπο ἀναπαύσεως καὶ ἀνεσπέρου φωτός. Τὰ σώματά τους ὅμως δὲν τὰ ἀνέστησε, ἀλλὰ τὰ ἔφησε στοὺς τάφους μέχρι τὴν κοινὴ ἀνάσταση.

Τὸ μυστήριον λοιπὸν αὐτὸ ποὺ συντελέστηκε γιὰ ὅλο τὸν κόσμον μετὰ τὴν ἔνσαρκον οἰκονομίαν τοῦ Χριστοῦ, τοῦτο τὸ ἴδιον γινόταν καὶ σὲ κάθε ἅγιον καὶ γίνεται ἀδιαλείπτως μέχρι σήμερον σὲ κάθε πιστό. Γιατὶ λαμβάνοντας τὸ πνεῦμα τοῦ Δεσπότη καὶ Θεοῦ μας συμμετέχουμε στὴν θεότητά του, τρώγοντας δὲ τὴν πανάμωμον σὰρκα τοῦ γινόμεσθε ἀληθινὰ καὶ ἐξ ὁλοκλήρου σύσσωμοι τοῦ Χριστοῦ καὶ συγγενεῖς του, καθὼς καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς Παῦλος βεβαιώνει: «Εἵμαστε ὅστοῦν ἀπὸ τὰ ὅστά του καὶ σὰρκα ἀπὸ τὴν σὰρκα του» (Ἐφεσ. 5: 30) καὶ ἄλλοῦ: «ἀπὸ τὸν πλοῦτον τῆς θεότητός του ὅλοι ἐμεῖς λάβαμε ἀλλεπάλληλες δωρεές» (Ἰωάν. 1:16 καὶ Κολασ. 2:9). Ἔτσι γινόμεσθε κατὰ χάριν ὅμοιοι μετὰ τὸν φιλόανθρωπον Θεὸν καὶ Δεσπότην μας ἀνακαινισμένοι στὴν ψυχὴν, ἄφθαρτοι καὶ ἀναστημένοι ἀπὸ νεκροὶ ποὺ ἦμασθε. Τότε βλέπουμε αὐτὸν ποὺ καταδέχτηκε νὰ γίνῃ ὅμοιός μας καὶ βλέπομαστε ἀπ' αὐτόν, ποὺ μᾶς ἀξίωσε νὰ γίνουμε ὅμοιοί του, ὅπως κάποιος βλέπει ἀπὸ μακριὰ τὸ πρόσωπον τοῦ φίλου του καὶ διαλέγεται μ' αὐτόν καὶ συνομιλεῖ καὶ ἀκούει τὴν φωνήν του.

Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο καὶ οἱ ἀπ' αἰῶνος ἅγιοι καὶ οἱ παλαιοὶ καὶ οἱ τωρινοὶ πνευματικὰ βλέποντες δὲν βλέπουν σχῆμα ἢ εἶδος ἢ ὁμοίωμα, ἀλλὰ φῶς ἀσχημάτιστον, ἔπειδὴ καὶ αὐτοὶ εἶναι φῶς ἐκ τοῦ φωτός, δηλαδὴ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὅμως ἂν καὶ φτάνουν σ' αὐτὴν τὴν κατάστασιν, τὰ σώματά τους δὲν γίνονται ἀμέσως ἄφθαρτα καὶ πνευματικά, ἀλλὰ ὅπως ἀκριβῶς τὸ σίδηρον ποὺ πυρακτώνεται στὴν φωτιὰ παίρνει τὴν λαμπρότητά της, ὅταν ὅμως ἀπομακρυνθεῖ ἀπ' αὐτὴν γίνεται πάλιν ψυχρὸν καὶ μαῦρον, ἔτσι ἀκριβῶς καὶ τὰ σώματα τῶν ἁγίων: Μετέχοντας καὶ αὐτὰ στὸ Θεῖον πῦρ, δηλαδὴ στὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ἁγιάζονται, φλεγόμενα καθαρίζονται, γίνονται διαυγῆ καὶ πολυτιμότερα ἀπὸ τὰ ἄλλα σώματα. Ἀλλὰ ὅταν ἡ ψυχὴ βγεῖ ἀπὸ τὸ σῶμα, ἀμέσως καὶ αὐτὰ παραδίδονται στὴν φθορὰ καὶ διαλύονται σιγὰ-σιγὰ. Ἀλλὰ ὅμως διατηροῦνται γιὰ πολλὰ χρόνια χωρὶς νὰ εἶναι οὔτε ἐντελῶς ἄφθαρτα οὔτε πάλιν τελείως φθαρτά, ἀλλὰ διασώζονται μέσα τοὺς τὰ γνωρίσματα καὶ τῆς ἀφθαρσίας καὶ τῆς φθορᾶς, ὥσπου νὰ φτάσουν στὴν τέλεια ἀφθαρσίαν καὶ νὰ ἀνακαινιστοῦν τὴν τελευταία καὶ κοινὴ ἀνάστασιν τῶν

νεκρῶν. Για ποιὸ λόγο; Διότι δὲν ἔπρεπε νὰ ἀναστηθοῦν καὶ νὰ ἀφθαρτοποιηθοῦν τὰ ἀνθρώπινα σώματα, πρὶν ἀπὸ τὴν ἀνακαίνιση τῶν κτισμάτων, ἀλλὰ ὅπως ἀκριβῶς πρῶτα πλάστηκε ἡ φύση ἄφθαρτη καὶ ἔπειτα ὁ ἄνθρωπος, ἔτσι πάλι πρῶτα ἡ κτίσις πρέπει νὰ μεταποιηθεῖ ἀπὸ τὴν φθορὰ στὴν ἀφθαρσία καὶ μετὰ μαζὶ μ' αὐτὴν ν' ἀλλάξουν καὶ νὰ ἀνακαινιστοῦν τὰ φθαρτὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων, ὥστε ὁ ἄνθρωπος πνευματικὸς πιά καὶ ἀθάνατος νὰ κατοικήσει σὲ τόπο ἄφθαρτο, αἰώνιο καὶ πνευματικόν. Καὶ ὅτι αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια, ἄκουσε τὸν Ἀπόστολο Πέτρο ποὺ τὸ βεβαιώνει: «Θὰ ἔρθει ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου σὰν κλέπτης τὴν νύχτα καὶ τότε οἱ οὐρανοὶ θὰ διαλυθοῦν ἀπὸ τὴν φωτιά καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως θὰ καοῦν καὶ θὰ λυώσουν» (Β' Πέτρου 3:10, 12), ὅχι γιὰ νὰ ἐξαφανιστοῦν, ἀλλὰ γιὰ νὰ ἀναχωνευθοῦν καὶ νὰ ἀναστοιχειωθοῦν σὲ καλύτερη καὶ αἰώνια κατάσταση.

Ἀπὸ ποῦ γίνεται φανερὸ αὐτό; Ἀπὸ τὰ λόγια ποὺ προσθέτει στὴν συνέχεια ὁ Ἀπόστολος: «Καινούριους οὐρανοὺς καὶ καινούρια γῆ προσδοκοῦμε κατὰ τὴν ἐπαγγελία σου» (Β' Πέτρου 3: 13). Τίνος τὴν ἐπαγγελία; Ἀσφαλῶς τοῦ Χριστοῦ ποὺ εἶπε: «Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ θὰ παρέλθουν, οἱ λόγοι μου ὅμως δὲν θὰ παρέλθουν» (Ματθ. 24: 35). Παρέλευση τοῦ οὐρανοῦ ἐννοεῖ τὴν ἀλλαγὴ του, γι' αὐτὸ λέει ὅτι ἂν καὶ ὁ οὐρανὸς θὰ ἀλλάξει, ὅμως οἱ δικοὶ του λόγοι θὰ μένουν ἀναλλοίωτοι καὶ σταθεροί. Αὐτὸ προανήγγειλε καὶ ὁ προφῆτης Δαυὶδ: «Σὰν μανδύα θὰ τοὺς τυλίξεις καὶ θὰ ἀλλάξουν, ἐσὺ ὅμως θὰ παραμείνεις ὁ ἴδιος καὶ τὰ ἔτη τῆς ζωῆς σου δὲν θὰ ἐκλείψουν» (Ψαλμ., 101: 27-28). Τί θὰ μπορούσε νὰ γίνει σαφέστερο ἀπὸ αὐτὰ τὰ λόγια;

Κεφάλαιο ι': Ὅτι καὶ πάντες οἱ Ἅγιοι τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν ἑαυτοῖς συλλαμβάνουσι τῇ Θεοτόκῳ παραπλησίως καὶ γεννῶσιν αὐτὸν καὶ γεννᾶται ἐν αὐτοῖς καὶ γεννῶνται ὑπ' αὐτοῦ καὶ πῶς υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ καὶ μητέρες αὐτοῦ χρηματίζουσιν.

Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Θεός, ἀφοῦ εἰσῆλθε στὰ σπλάγχνα τῆς Παναγίας Παρθένου καὶ ἔλαβε σάρκα ἀπ' αὐτὴν, γεννήθηκε, ὅπως εἶπαμε, τέλειος ἄνθρωπος καὶ τέλειος Θεὸς ἀσυγχύτως. Τί σημαντικότερο ἔγινε ποτὲ γιὰ μᾶς; Ὅλοι μας πιστεύουμε σ' αὐτὸν τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ καὶ Υἱὸ τῆς ἀειπαρθένου καὶ Θεοτόκου Μαρίας καὶ γι' αὐτὸ δεχόμαστε τὸν περὶ αὐτοῦ λόγο μὲ ἐμπιστοσύνη. Ἄν τὸν ὁμολογοῦμε λοιπὸν καὶ μετανοοῦμε ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μας γιὰ τὶς προηγούμενες ἁμαρτίες μας, τότε ὁ λόγος τῆς εὐσεβείας, τὸν ὁποῖο δεχόμαστε, γεννιέται μέσα μας σὰν σπόρος, ὅπως ἀκριβῶς ὁ Λόγος τοῦ Πατρὸς εἰσῆλθε στὴν γαστέρα τῆς Παρθένου. Θαύμασε τὸ μέγα τοῦτο καὶ ἐκπληκτικὸ μυστήριον καὶ δέξου το μὲ κάθε πληροφορία καὶ πίστη.

Συλλαμβάνουμε λοιπὸν αὐτὸν τὸν Λόγον ὅχι σωματικά, ὅπως τὸν συνέλαβε ἡ Παρθένος καὶ Θεοτόκος, ἀλλὰ πνευματικὰ μὲν πραγματικὰ ὅμως. Καὶ ἔχουμε μέσα στὶς καρδιές μας αὐτὸν τὸν Ἴδιο ποὺ συνέλαβε καὶ ἡ Ἁγνὴ Παρθένος, ὅπως λέει ὁ θεῖος Παῦλος: «Ὁ Θεὸς ποὺ εἶπε νὰ λάμψει φῶς μέσα στὶς καρδιές μας πρὸς

φωτισμόν τῆς γνώσεως τοῦ Υἱοῦ του» (Β΄ Κορ. 4: 6), σὰν νὰ λέει: Αὐτὸς ὅλος γεννήθηκε ἀληθινὰ μέσα μας. Καὶ ὅτι εἶναι ἔτσι τὸ φανερώνει μὲ ὅσα παραθέτει στὴν συνέχεια: «Ἔχουμε δὲ τὸν θησαυρὸν αὐτὸν μέσα σὲ πῆλινα σκεύη» (Β΄ Κορ. 4: 6), ὀνομάζοντας θησαυρὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Καὶ σὲ ἄλλο σημεῖο ὀνομάζει τὸ Πνεῦμα Κύριο: «Γιατὶ τὸ Πνεῦμα» λέει «εἶναι ὁ Κύριος» (Β΄ Κορ. 4: 6), ὥστε ὅπου ἀκούς Υἱὸν Θεοῦ νὰ ἐννοεῖς μαζί καὶ τὸ Πνεῦμα καὶ ἂν πάλι ἀκούσεις γιὰ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα νὰ ἐννοεῖς μαζί μὲ αὐτὸ καὶ τὸν Πατέρα, ἐπειδὴ καὶ γι’ αὐτὸν λέει: «Πνεῦμα ὁ Θεός» (Ἰωάν. 4: 24), διδάσκοντάς σε παντοῦ τὸ ἀχώριστο καὶ ὁμοούσιο τῆς Ἀγίας Τριάδος, ὅτι δηλαδὴ ὅπου εἶναι ὁ Υἱὸς ἐκεῖ εἶναι καὶ ὁ Πατήρ, καὶ ὅπου ὁ Πατήρ ἐκεῖ καὶ τὸ Πνεῦμα, καὶ ὅπου τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ἐκεῖ ὅλη ἡ τρισυπόστατη Θεότητα, ὁ Ἕνας Θεὸς καὶ Πατήρ μαζί μὲ τὸν Υἱὸ καὶ τὸ Πνεῦμα τοὺς ὁμοουσίους, «αὐτὸς ποὺ εἶναι εὐλογητὸς στοὺς αἰῶνες, ἀμήν» (Ρωμ. 1: 25).

Ἔτσι ὅταν πιστεύσουμε ὁλόψυχα καὶ μετανοήσουμε θερμὰ θὰ συλλάβουμε ὅπως εἰπώθηκε τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ στὶς καρδιές μας, καθὼς τὸν συνέλαβεν ἡ Παρθένος, προσφέροντάς του κι ἐμεῖς τὶς ψυχές μας παρθενικὲς καὶ ἀγνές. Καὶ ὅπως ἐκείνη δὲν τὴν κατέφλεξε τὸ πῦρ τῆς θεότητος, ἐπειδὴ ἦταν ἀγνή καὶ ὑπεράμωμη, ἔτσι οὔτε καὶ ἐμᾶς μᾶς κατακαίει, ὅταν τοῦ προσφέρουμε τὶς καρδιές μας ἀγνές καὶ καθαρές, ἀλλὰ γίνεται ἐντὸς μας δροσιὰ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ πηγὴ ὕδατος καὶ ρεῖθρον ἀθάνατης ζωῆς. Ὅτι δεχόμαστε καὶ ἐμεῖς παρόμοια τὸ ἄστεκτον πῦρ τῆς θεότητος, ἄκουσε τὸν Κύριο ποὺ τὸ λέει: «Πῦρ ἦλθα νὰ βάλω στὴν γῆ» (Λουκ. 12: 49). Τί ἄλλο ἐννοεῖ, παρὰ τὸ ὁμοούσιο πρὸς τὴν θεότητά του Πνεῦμα, μὲ τὸ ὅποιο συνεισέρχεται καὶ συνθεωρεῖται μέσα μας καὶ ὁ ἴδιος ὁ Υἱὸς μαζί μὲ τὸν Πατέρα;

Ἐπειδὴ ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ μία φορὰ σαρκώθηκε ἀπὸ τὴν Παρθένο καὶ γεννήθηκε ἀπὸ αὐτὴν σωματικά, ἀνέκφραστα καὶ ὑπὲρ λόγον καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ σαρκωθεί πάλι ἢ νὰ γεννηθεῖ σωματικά ἀπὸ τὸν καθένα ἀπὸ μᾶς, τί προνοεῖ; Μᾶς μεταδίδει γιὰ τροφή ἐκείνη τὴν ἄχραντη σάρκα ποὺ προσέλαβε ἀπὸ τὴν πανάχραντη Θεοτόκο, κατὰ τὴν σωματικὴ του γέννηση. Ἄν τὴν μεταλαμβάνουμε ἄξια, ἔχουμε μέσα μας ὅλον τὸν σαρκωθέντα Θεὸ καὶ Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό, αὐτὸν τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ καὶ Υἱὸ τῆς Παρθένου τὸν καθήμενο στὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος λέει: «ἐκεῖνος ποὺ τρώγει τὴν σάρκα μου καὶ πίνει τὸ αἷμα μου μένει μέσα μου καὶ ἐγὼ μέσα του» (Ἰωάν. 6: 56), χωρὶς ὅμως νὰ προέρχεται ἢ νὰ γεννιέται σωματικά ἀπὸ ἐμᾶς, ἀλλὰ οὔτε καὶ νὰ μᾶς ἀποχωρίζεται ποτέ. Διότι ἐμεῖς δὲν τὸν αἰσθανόμαστε σὰν σάρκα, ἂν καὶ βρίσκεται μέσα μας ὅπως ἀκριβῶς ἓνα βρέφος, ἀλλὰ ὑπάρχει ἄσωμάτως σὲ σῶμα, ἀναμιγνυόμενος ἀνέκφραστα μὲ τὴν φύση μας καὶ τὴν οὐσία μας καὶ θεοποιώντας μας, ἐπειδὴ γίναμε σύσσωμοι καὶ μ' αὐτὸν δηλαδὴ σάρκα ἀπὸ τὴν σάρκα του καὶ ὅστοῦν ἀπὸ τὰ ὅστά του. Αὐτὸ εἶναι τὸ μεγαλύτερο καὶ φρικτότερο μυστήριον τῆς ἀνέκφραστης οἰκονομίας καὶ συγκαταβάσεώς του, ποὺ δίσταζα νὰ τὸ γράψω καὶ ἔτρεμα νὰ τὸ ἐπιχειρήσω.

Ὁ Θεὸς ὅμως πάντοτε θέλει νὰ ἀποκαλύπτεται καὶ νὰ φανερώνεται ἡ ἀγάπη του σ' ἐμᾶς, ὥστε καὶ ἐμεῖς κάποτε κατανοώντας τὴν μεγάλη του ἀγαθότητα καὶ αἰσθανόμενοι ντροπὴ νὰ προθυμοποιηθοῦμε νὰ τὸν ἀγαπήσουμε. Γι' αὐτὸ καὶ ἐγὼ παρακινήθηκα ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ποὺ φωτίζει τὶς καρδιές μας καὶ σᾶς φανέρωσα αὐτὰ τὰ μυστήρια γραπτῶς, ὅχι γιὰ νὰ σᾶς ἀποδείξω ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὅμοιος μ' αὐτὴν ποὺ γέννησε τὸν Κύριο –μὴ γένοιτο– αὐτὸ εἶναι ἀδύνατο. Διότι ἄλλη εἶναι ἡ ἔνσαρκη καὶ ἄφραστη γέννηση τοῦ Θεοῦ Λόγου ἀπὸ τὴν Παρθένο καὶ ἄλλη ποὺ συντελεῖται σὲ μᾶς πνευματικῶς. Ἐκείνη γεννώντας ἔνσαρκο τὸν Υἱὸ καὶ Λόγο τοῦ Θεοῦ ἀπεργάστηκε στὴν γῆ τὸ μυστήριό τῆς ἀναπλάσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους μας καὶ τὴν σωτηρίαν ὅλου τοῦ κόσμου, ποὺ εἶναι ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ Θεός, αὐτὸς ποὺ ἔνωσε στὸν ἑαυτὸ του τὰ διεστῶτα καὶ ἐξάλειψε τὴν ἁμαρτία τοῦ κόσμου. Ἐνῶ αὐτὴ (ποὺ συντελεῖται σὲ μᾶς) γεννώντας ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι τὸν Λόγο τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, ἀπεργάζεται ἀκατάπαυστα στὶς καρδιές μας τὸ μυστήριον τῆς ἀνακαινίσεως τῶν ἀνθρώπινων ψυχῶν καὶ τὴν κοινωνίαν καὶ ἔνωση μὲ τὸν Θεὸ Λόγο, αὐτὴν ὑπαινίσσεται καὶ τὸ θεῖον λόγιον: «Δι' αὐτοῦ συλλάβαμε καὶ ἐγεννήσαμε μὲ πόνο τὸ πνεῦμα τῆς σωτηρίας, τὸ ὁποῖο κυοφορήσαμε πάνω στὴν γῆ» (Ἡσαΐας 26: 18).

Λοιπὸν δὲν σᾶς φανέρωσα αὐτὰ τὰ μυστήρια γιὰ νὰ ἀποδείξω ὅτι ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ γεννήσει τὸν Χριστὸ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο ποὺ τὸν γέννησε ἡ Παναγία, ἀλλὰ γιὰ νὰ φανερωθεῖ ἡ ὑπεράπειρη καὶ γνήσια ἀγάπη του σ' ἐμᾶς καὶ ὅτι ἂν τὸ θέλουμε ὅλοι μπορούμε νὰ γίνουμε μητέρα καὶ ἀδελφοί του κατὰ τὸν προαναφερόμενον τρόπο, καθὼς καὶ ὁ ἴδιος τὸ διακηρύττει: «Μητέρα μου καὶ ἀδελφοί μου εἶναι αὐτοὶ ποὺ ἀκοῦνε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν ἐκτελοῦν» (Λουκ. 8:

21). Ἐτσι θὰ γίνουμε ἴσοι μὲ τοὺς μαθητὲς καὶ ἀποστόλους του, ὅχι κατὰ τὴν ἀξία, οὔτε κατὰ τὶς περιοδεῖες καὶ τοὺς κόπους ποὺ ὑπέφεραν, ἀλλὰ κατὰ τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δωρεὰ τὴν ὁποία ἐξέχεε σ' ὅλους ποὺ τὸν πίστευαν καὶ τὸν ἀκολουθοῦσαν, χωρὶς νὰ στραφοῦν ποτὲ πίσω.

Εἶδες πῶς ὅλους ἐκείνους ποὺ ἀκοῦνε καὶ πράττουν τὸν λόγο του τοὺς ἀνύψωσε στὴν ἀξία τῆς Μητέρας του καὶ τοὺς ἀποκαλεῖ ἀδελφούς καὶ συγγενεῖς του; Ὅμως μόνο Ἐκεῖνη ὑπῆρξε ἡ κυρίως Μητέρα του, ἐπειδὴ ὅπως ἀνέφερα τὸν γέννησε ἀνερμηνεύτως καὶ χωρὶς ἄνδρα, ἐνῶ ὅλοι οἱ ἅγιοι τὸν συλλαμβάνουν καὶ τὸν κατέχουν κατὰ χάριν καὶ δωρεάν. Καὶ ἀπὸ μὲν τὴν ἁμωμη Μητέρα του δανείστηκε τὴν παναμώμητη σάρκα του καὶ σὲ ἀντάλλαγμα τῆς δώρισε τὴν θεότητα –ὦ τί παράξενη καὶ ἀσυνήθιστη συναλλαγή– ἐνῶ ἀπὸ τοὺς ἁγίους δὲν παίρνει σάρκα, ἀλλὰ ἀντίθετα αὐτὸς τοὺς μεταδίδει τὴν θεωμένη σάρκα του. Ἄς ἐξετάσουμε λοιπὸν τὸ βάθος αὐτοῦ τοῦ μυστηρίου.

Ἡ χάρη τοῦ Πνεύματος στὸν Χριστό, δηλαδὴ τὸ πῦρ τῆς θεότητος, προέρχεται ἀπὸ τὴν Θεία του φύση καὶ οὐσία. Ὅμως τὸ σῶμα του δὲν ἔχει τὴν ἴδια προέλευση, ἀλλὰ προέρχεται ἀπὸ τὴν πάναγνη καὶ ἅγια σάρκα τῆς Θεοτόκου, τὴν ὁποία προσέλαβε κατὰ τὸ ἱερὸ λόγιο: «ὁ Λόγος ἔγινε σάρκα» (Ἰωάν. 1: 14). Ἐκτοτε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀχράντου Παρθένου μεταδίδει στοὺς ἁγίους, ἀπὸ μὲν τὴν φύση καὶ τὴν οὐσία τοῦ συναΐδιου Πατρός του τὴν χάρη τοῦ Πνεύματος, δηλαδὴ τὴν θεότητα, καθὼς καὶ μέσω τοῦ προφήτη λέγει: «Θὰ συμβεῖ τοῦτο κατὰ τὶς ἔσχατες ἡμέρες, θὰ ἐκχύσω ἀπὸ τὸ Πνεῦμα μου σὲ κάθε ἄνθρωπο» (Ἰωήλ 3: 1), ἐννοώντας κάθε πιστό, ἀπὸ δὲ τὴν φύση καὶ οὐσία ἐκείνης ποὺ κυρίως καὶ ἀληθῶς τὸν γέννησε τὴν σάρκα, τὴν ὁποία ἔλαβε ἀπὸ αὐτή.

Καὶ ὅπως ἀπὸ τὴν πληρότητά του λάβαμε ὅλοι ἐμεῖς, ἔτσι ἀκριβῶς μεταλαμβάνουμε ἀπὸ τὴν ἁμωμη σάρκα τῆς Παναγίας Μητέρας του, τὴν ὁποία καὶ Ἐκεῖνος προσέλαβε καὶ ὅπως ἔγινε υἱὸς καὶ Θεός της ὁ Χριστὸς καὶ Θεός μας γενόμενος καὶ ἀδελφός μας, ἔτσι ἀκριβῶς καὶ ἐμεῖς –ὦ τί ἀνέκφραστη φιλανθρωπία– γινόμαστε υἱοὶ τῆς Θεοτόκου Μητέρας του καὶ ἀδελφοὶ τοῦ Χριστοῦ, ἐπειδὴ χάρη στὸν ὑπεράμωμο καὶ ὑπεράγνωστο γάμο ποὺ τελέστηκε μ' αὐτὴν καὶ σ' αὐτὴν γεννήθηκε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπ' Αὐτὸν πάλι ὅλοι οἱ ἅγιοι.

Πράγματι, ὅπως ἀπὸ τὴν συνουσία καὶ τὴν σπορὰ τοῦ Ἀδὰμ πρώτη ἡ Εὐὰ γέννησε καὶ ἀπὸ ἐκείνη καὶ μέσῳ ἐκείνης γεννήθηκαν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ἔτσι καὶ ἡ Θεοτόκος, ἀφοῦ δέχτηκε ἀντὶ σπορᾶς τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ συνέλαβε καὶ γέννησε μόνο τὸν πρὸ αἰώνων μονογενῆ τοῦ Πατρὸς καὶ μετέπειτα σαρκωθέντα δικό της μονογενῆ. Καὶ μολονότι ἡ Ἰδία ἔπαψε νὰ συλλαμβάνει καὶ νὰ γεννᾷ, ὁ Υἱὸς της γέννησε καὶ γεννᾷ καθημερινὰ ὅσους πιστεύουν σ' αὐτὸν καὶ τηροῦν τὶς ἅγιες ἐντολές του. Ἀσφαλῶς ἔπρεπε ἡ πνευματικὴ μας ἀναγέννηση καὶ ἀνάπλαση νὰ γίνῃ διὰ τοῦ ἀντρός, δηλαδὴ τοῦ δευτέρου Ἀδὰμ καὶ Θεοῦ, ἐπειδὴ ἡ γέννησή μας στὴν φθορὰ ἔγινε διὰ τῆς γυναικὸς Εὐας.

Καὶ πρόσεχε τὴν ἀκρίβεια τοῦ λόγου: ἀνδρὸς θνητοῦ καὶ φθαρτοῦ ἡ σπορὰ φθαρτοῦς υἱοῦς καὶ θνητοῦς διὰ γυναικὸς γέννησε καὶ γεννᾷ, ἀθανάτου καὶ ἀφθάρτου Θεοῦ ὁ ἀθάνατος καὶ ἄφθαρτος Λόγος ἀθάνατα καὶ ἄφθαρτα τέκνα γέννησε καὶ διαρκῶς γεννᾷ, ἀφοῦ πρῶτα αὐτὸς γενννήθηκε ἀπὸ τὴν Παρθένο ἐν ἁγίῳ Πνεύματι βεβαίως.

Γι' αὐτὸ λοιπὸν εἶναι Δέσποινα καὶ βασίλισσα καὶ Κυρία καὶ Μητέρα ὅλων τῶν ἁγίων ἡ Μητέρα τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ ὅλοι οἱ ἅγιοι εἶναι καὶ δοῦλοι της ἀφοῦ εἶναι Μητέρα τοῦ Θεοῦ καὶ παιδιὰ της ἀφοῦ μεταλαμβάνουν ἀπὸ τὴν πανάχραντη σάρκα τοῦ Υἱοῦ της. Πιστὸς ὁ λόγος: ἡ σάρκα τοῦ Υἱοῦ της εἶναι σάρκα τῆς Θεοτόκου. Μεταλαμβάνοντας καὶ ἐμεῖς ἀπ' αὐτὴν τὴν θεωμένη σάρκα τοῦ Κυρίου, ὁμολογοῦμε καὶ πιστεύουμε ὅτι μεταλαμβάνουμε ζωὴν αἰώνια, ἐκτὸς ἂν ἀναξίως καὶ εἰς κατάκριμα μεταλαμβάνουμε.

Πράγματι ὅλοι οἱ ἅγιοι εἶναι συγγενεῖς πρὸς τὴν Παναγία Μητέρα τοῦ Θεοῦ κατὰ τρεῖς τρόπους: Πρῶτον ἐπειδὴ προέρχονται ἀπὸ τὸν ἴδιο πηλὸ μ' αὐτὴν καὶ τὴν ἴδια πνοή, δηλαδὴ τὴν ψυχὴ. Δεύτερον ἐπειδὴ ἔχουν κοινωνία καὶ μετουσία μὲ αὐτὴν διὰ τῆς προσλήψεως τῆς σαρκὸς της ἀπὸ τὸν Χριστό. Καὶ τρίτον ἐπειδὴ, λόγῳ τῆς ἐν Πνεύματι ἁγιωσύνης ποὺ ἐνυπάρχει σὲ αὐτούς, καθένας συλλαμβάνει ἐντὸς του καὶ κατέχει τὸν Θεὸ τῶν ὅλων, ὅπως ἀκριβῶς καὶ Ἐκείνη τὸν εἶχε ἐντὸς της. Διότι ἂν καὶ τὸν γέννησε σωματικῶς, ὅμως πάντοτε τὸν εἶχε ὅλον καὶ πνευματικῶς μέσα της καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ τὸν ἔχει καὶ τώρα καὶ πάντοτε ἀχώριστον ἀπὸ Αὐτήν.

Σ' αὐτὸν πρέπει ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος στοὺς αἰῶνες. Ἀμήν

Βίβλος τῶν Ἠθικῶν, Λόγος Α΄.

Κεφάλαιο γ': Περὶ τῆς τοῦ Λόγου Σαρκώσεως καὶ κατὰ τίνα τρόπον δι' ὑμᾶς ἐσαρκώθη.

Ἐκδοσις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Συμεὼν τοῦ Νέου Θεολόγου, Κάλαμος Ἀττικῆς